

Горенко Мар'яна Вячеславівна
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини,
м. Умань

КОМПОНЕНТИ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Важливим напрямком професійної підготовки студентів є їхня підготовка до здійснення майбутньої професійної кар'єри, кінцевим результатом якої є формування у них психологічної готовності до її здійснення.

У психолого-педагогічній літературі на сучасному етапі накопичено теоретичний і експериментальний матеріал про феномен готовності людини до праці, до різних видів діяльності (Д. І. Водзінський, М. І. Дьяченко, Ф. І. Іващенко, Л. А. Кандибовіч, Я. Л. Коломенський, А. Т. Короткевич, І. Б. Котова, А. І. Кочетов, В. С. Мерлін, В. М. Мясищев, Н. Д. Левітов, А. С. Нерсисян, А. Ц. Пуні, К. К. Платонов, Д. Н. Узнадзе, П. Р. Чамата та ін.).

Аналіз існуючого досвіду показує, що найчастіше готовність розглядається як певний стан свідомості та функціональних систем під час виконання дій або підготовки до них. Готовність виступає у якості вирішальної умови швидкої адаптації до праці, подальшого професійного вдосконалення і підвищення кваліфікації.

Аналіз наукових підходів (М. В. Гамезо, І. А. Зимня, А. К. Маркова, О. І. Щербаков, та ін) до проблеми структури та змісту професійної готовності дозволив виділити дві її базові складові: психологічну; діяльну.

Відповідно до діяльній готовності відносять компоненти: конструктивний, організаційний; комунікативний; гностичний. У психологічній готовності виділяють - мотиваційно-ціннісний; когнітивно-оцінний; емоційно-чуттєвий; організаційно-особистісний та соціально-перцептивний компоненти. Розглянемо детальніше компоненти психологічної готовності.

1. Мотиваційно-ціннісний компонент. До складу даного компонента готовності майбутнього психолога входить сформована позитивна мотивація до професійної діяльності, до надання психологічної допомоги, прийняття себе та інших.
2. Когнітивно-оцінний компонент включає в себе уявлення студентів про майбутню професію, оцінку ними своїх професійних можливостей. У психологів сюди відноситься сфера знань особистості: особистісне знання, знання себе та інших; Я – концепція фахівця (адекватність та сталість самооцінки, емпатичність, асертивність, відсутність хронічних внутрішньоособистісних конфліктів, що зумовлюють проєкції та психологічні захисти тощо); професійно важливі якості пізнавальних процесів (уважність, спостережливість, вміння помічати деталі вербальної та невербальної поведінки, тобто розпізнавати психосоматичні стани, гнучкість, пластичність та динамічність мислення, вміння виділяти суттєве та узагальнювати, прогнозувати реакції та дії клієнта, моделювати наслідки роботи).
3. Організаційно-особистісний компонент представлений основними професійно значущими якостями особистості майбутнього психолога.
4. Соціально-перцептивний компонент готовності базується на механізмах ідентифікації, емпатії, атракції, рефлексії.
5. Емоційно-почуттєвий компонент готовності розкриває ступінь розвитку чуттєвої сфери особистості психолога через багатоплановість його емоцій.

Розглядаючи психологічну готовність до професійної діяльності як відносно стійку і специфічну для конкретного виду діяльності систему психологічних властивостей особистості, що зумовлює досягнення адекватного вимогам діяльності результату і є умовою для

саморозвитку й самореалізації людини засобами професійної діяльності, як критеріїв розвитку психологічної готовності до професійної діяльності психолога, Ф.М. Рекешева [7] виділяє рівень таких якостей фахівця:

- особистісна готовність: автономність (самостійність, незалежність); інтернальність (внутрішній локус контролю); адекватна самооцінка; інтегрованість ціннісно-мотиваційної сфери (відсутність виражених внутрішніх конфліктів); гуманістична спрямованість особистості;
- когнітивно-операціональна готовність: загальні інтелектуальні здібності; вербальна креативність; здатність до рефлексії; прагнення до пізнання та саморозвитку; успішність професійного навчання;
- емоційно-вольова готовність: емоційна стійкість, урівноваженість; здатність до саморегуляції та самоорганізації; цілеспрямованість; наполегливість;
- інтерактивна готовність: соціальний інтелект, комунікативні здібності, прийняття інших, комунікативна толерантність, емпатійні здібності;
- внутрішня моральна організація особистості, яка полягає в усуненні у процесі самовдосконалення суперечності між «Я»-реальним та «Я»-ідеальним.

Список використаних джерел:

1. Демідова Ю.Є. Проблема психологічної готовності студентів-психологів до професійної діяльності психолога / Ю.Є. Демідова. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: Т. І. Сущенко (голов. ред) та ін.]. - Запоріжжя : КПУ, 2014. - Вип. 34. – С. 463-468
2. Рекешева Ф.М. Условия развития психологической готовности к профессиональной деятельности студентов-психологов : автореф. дис.... канд. психол. наук / Ф.М. Рекешева. – Астрахань, 2007. – 20 с.

3. Юридична психологія. Вступ до спеціальності. Мультимедійний посібник. Режим доступу:

http://www.naiu.kiev.ua/books/vstup_spec/new-page2/rozdil3/tema_3_2.html